

sobem, že na podkladě jeho mohou strany ve stolici druhé uplatňovati i průvody a skutečnosti, které ve stolici první předněsti opomenuly, a to i tehdy, když mají tyto skutky a průvody sloužiti zdánlivě k opodstatnění odvolacích důvodů, v pravdě však opírají žalobu, pokud se týče návrh její na zamítnutí o nové základy. Jeť odvolací soud dle § 498 c. ř. s. zásadně povinen, položit rozhodnutí svému za základ výsledky líčení a průvodů, zjištěné v procesních spisech a v rozsudku soudu první stolice. S hlediska tohoto označil soud odvolací právem tvrzení žalobcovy v té příčině za nepřipustnou novotu dle § 482 odst. 2 c. ř. s. a neučinil odvolací řízení dle § 503 č. 2 c. ř. s. kusým, když důkaz ve směru tom nabídnutý odmítl. Na tom nemění ničeho ani skutečnost, že žalobce nebyl ve stolici první zastoupen advokátem. Dle §§ 182, 195, 431 c. ř. s. má sice procesní soudce působiti při líčení k tomu, by skutečnosti pro rozhodnutí sporu důležité byly i s průvody, které je mohou dokázati, uvedeny, pokud se týče doplněny; jelikož však musí zůstaveno býti stranám, by samy určily, která práva chtějí uplatňovati ať v útoku či obraně a o kterých nárocích chtějí míti rozhodnuto, nutno řídicí činnost soudu vedle § 182 c. ř. s. omeziti jen na ony dotazy a podněty, jež slouží bližšímu vysvětlení a objasnění věci. Rovněž tak nelze vykládati předpis § 432 c. ř. s., který ukládá soudu, by strany práva neznalé a advokáty nezastoupené do jisté míry poučoval, tím způsobem, že jim má při vedení sporu nahrazovati právního přítele; máf soudce i dle § tohoto nahrazovati nedostatek právního zastoupení pouze potud, pokud to jest nutno pro spořádaný pochod řízení a pro ochranu strany před nezaviněnými ujmami právními. Uvésti vše, co nárok opodstatňuje neb aspoň podporuje, jest však povinností strany a sice již v řízení před soudem prvním. Zanedbá-li tuto povinnost, pak padá toto zanedbání jen na její vrub. Dovolací důvod § 503 č. 2 c. ř. s. není tudíž dán.

Čís. 85.

Žaloby na složení vyjevovací přísahy dle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. nemůže použiti ten, kdo může žalovati přímo na vydání věci jemu vlastních, o něž mu jde.

(Rozh. ze dne 12. března 1919, Rv I 121/19.)

Zrušiv společnou domácnost se svou manželkou, zanechal žalobce u této řady jemu prý vlastních svršků. Když manželka později zemřela, ustanovivši universální dědičkou svého jmění svou sestru, která ji před smrtí ošetřovala, žaloval tuto žalobce, tvrdě, že neví, kam se jeho věci, pokud nebyly z části pojaty neprávem do pozůstalostního inventáře, poděly, že jest však přesvědčen, že to ví žalovaná, která se u nebožky stále zdržovala, na složení vyjevovací přísahy dle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s., by, předložíc seznám jmění, udala, co jest jí známo o jmění žalobcově, pokud se týče o jeho a jeho zemřelé manželky společném jmění a o jeho zamlčení a zatajení, a, by vykonala přísahu, že jsou její udání správná a úplná. — První soud (zemský soud v Praze) zamítl žalobu z těchto důvodů: K žalobě na složení vyjevovací přísahy jest podle druhé věty čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. oprávněn jen, kdo má soukromoprávní zájem

na zjištění jakéhosi majetku. V našem případě mohl by se tím přirozeně rozuměti jen zájem žalobcův na zjištění majetku jeho zemřelé manželky. Toho zájmu však žalobce nemá, neboť sám uznává, že pozůstalostní jmění nepřipadne jemu, nýbrž žalované jakožto universální dědičce. Věci, o něž mu jde, jsou podle jeho vlastního tvrzení až na nepatrné výjimky výhradním jeho vlastnictvím a do pozůstalosti tedy nepatří. Také mu nejsou neznámy, vždyť je až do takových maličností, jakými jsou cigarety, sám vypočítává a popisuje. Za tyto svršky zájem jeho nesahá a mimo ně jest mu objem pozůstalostní podstaty z míry lhostejný. Nestará se o jeho zjištění, nýbrž jde mu o to, by se dověděl, kam se poděly vlastní jeho věci, jež u zůstavitelky zanechal. Přítomný spor je mu tedy jen prostředkem sebrání látky k jinému, novému sporu, jímž bude snad vymáhati své svršky na osobách třetích. K takovému ryze procesnímu účelu žaloba na vyjevovací přísahu zajisté sloužiti nesmí. Zvláště v našem případě jí k tomu nelze užiti, poněvadž není překážky, by žalobce své vlastnické nároky, a o nic jiného mu přece na konec neběží, neuplatňoval přímo proti pozůstalosti. Z těchto důvodů, totiž pro nedostatek žalobcova zájmu na zjištění majetku jeho manželky a dále proto, že nemá zapotřebí, by své vlastní, dobře mu známé jmění dal zjišťovati, jest žaloba jeho pochybena. Arcif by nebylo lze vyhověti jí ani s hlediska žalované. Opomenulť žalobce uvéstí přesné skutkové okolnosti, z nichž by pravděpodobně a věrohodně vyplývalo, že žalobcovo nebo pozůstalostní jmění bylo zašantročeno a že žalovaná o tom ví. Pouhé podezření nijak nedoložené v té příčině nestačí, zvláště je-li podáno tak všeobecně, jak to učinil žalobce prohlášením, »že je přesvědčen, že žalovaná o tom věděti musí«. Nesporný fakt, že žalovaná zůstavitelku ošetřovala, sám o sobě podezření nevzbuzuje a neopravňuje k nedůvěře dotýkající se cti osočované osoby, dokud prokázaná pozitivní činnost této osoby sama k tomu podnětu nezavdává. — O d v o l a c í s o u d (vrchní zemský soud v Praze) rozsudek tento potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobcovu, mezi jiným z těchto

d ů v o d ů:

V potíraném rozsudku soudu odvolacího nelze shledati nějaký právní omyl, k věcnému vyřízení se nesoucí. V souhlase s prvním soudem projevili i soud odvolací názor, že tu není podmínek přísežného vyjvení jmění, jak je má na zřeteli předpis čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. Předpokladem pro nárok dotýčný jest, nehledíc ku soukromoprávnímu zájmu žalobcovu, okolnost, že strana žalovaná má vědomost o zatajení a zamlčení jmění žalobcova. Hlavním účelem této žaloby však jest, by bylo přísežným vyjvením zjištěno, je-li tu nějaké zamlčené a zatajené jmění a v čem toto jmění spočívá. Než tohoto účele žaloba naše vlastně nesleduje: Žalobce zná dopodrobna veškeré věci, které v bytu své později zemřelé manželky zanechal, týž také je zevrubně uvedl a i žalovaná ohledně každé z nich se vyjádřila. Že by ještě jiných než uvedených věcí bylo, ani se netvrdí. Zná-li tudíž žalobce předměty dle udání mu vlastní a tvrdí-li, že část jich mu žalovaná vydati odpírá, pak jest na něm, by své vlastnictví ku všem těm předmětům prokázal a žalobou na vydání jich naléhal. K tomu není však přítomné žaloby vyjevovací třeba, táž ostatně ani pak místa nemá;

neboť kdo zná jednotlivé předměty neb součástky svého jmění a kdo re-
může tvrditi, že by ještě jiné majetkové věci byly zamlčeny neb zatajeny,
nemůže žádati přísedního udání jmění najmě pozůstalostního a nemůže
také naléhati na složení přísahy vyjevovací ve smyslu shora uvedeného
předpisu zákonného. Odvolací soud tedy, zamítнув odvolání, posoudil věc
po právnické stránce správně.

Čís. 86.

**O prodloužení doby, na kterou bylo prozatímné opatření učiněno
(§ 391 ex. ř.), nelze žádati, když byla doba ta již uplynula.**

(Rozh. ze dne 12. března 1919, R II 27/19.)

V usnesení, jímž bylo povoleno prozatímné opatření, určen byl čas,
na který opatření se činí, do 1. prosince 1917. Teprve dne 29. listopadu
1918 navrhla strana ohrožená, aby jí lhůta ta byla až do 1. prosince 1921
prodloužena. — Návrhu tomu p r v ý s o u d (okresní soud ve Frýštátě)
vyhověl, r e k u r s n í s o u d (krajský soud v Těšíně) jej však zamítl. D ů -
v o d y: V § 391 ex. ř. nařízené určení času, jež obsahovati má povolení
prozatímného opatření, jest soudcovskou lhůtou podle § 123 c. ř. s. a
§ 78 ex. ř. Podle § 128 c. ř. s. mohou býti soudcovské lhůty soudem pro-
dlouženy, avšak návrh na prodloužení musí býti podán u soudu před vy-
pršením lhůty, jež má býti prodloužena, což se v tomto případě nestalo,
pročež bylo návrh na prodloužení lhůty jako opozděný zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu strany ohrožené.

D ů v o d y:

Doba do 1. prosince 1917, pro kterou prozatímní opatření bylo povo-
leno a omezeno, uplynula v den podání žádosti za prodloužení doby té,
t. j. dne 29. listopadu 1918. Ustanovení v usnesení prvního soudu, že toto
prozatímné opatření se povoluje pro dobu do 1. prosince 1917, jest pe-
važovati za lhůtu soudcovskou dle rozumu § 78 ex. ř. a § 123 c. ř. s.,
která byla soudcem vzhledem na potřeby stran stanovena, jak toho věc
vyžadovala. Tato lhůta mohla býti soudem i prodloužena. Uplynula-li
doba, pro kterou prozatímné opatření bylo povoleno, pak nastaly následky
uplynutí lhůty, aniž by bylo zapotřebí bývalo, zvláště to vysloviti, a ne-
bylo proto zapotřebí, by odpůrce strany ohrožené po uplynutí doby té
žádal za zrušení prozatímného opatření. Není nikde v exekučním řádu
ustanovení, že prozatímné opatření trvá, pak-li po uplynutí doby, pro
kterou prozatímné opatření bylo povoleno, za zrušení tohoto prozatím-
ného opatření se nežádá a toto se nevysloví. Není správné, tvrdí-li stě-
žovatel, že návrh na prodloužení doby, pro kterou prozatímné opatření
bylo povoleno, v případě tomto kdykoliv mohl býti podán, jelikož zákon
s uplynutím doby té žádných právních následků nespojuje. Tyto následky
nastanou uplynutím lhůty samy sebou a, by nenastaly, náleží dle § 78
ex. ř. a § 128 c. ř. s. straně, by se o to postarala a žádala před uplynutím
lhůty za její prodloužení. To se ale nestalo a jest tudíž usnesení soudu